Мүнөөдэр-Совет Армиин ба Далайн сэрэгэй флодой үдэр

Наһанай дурасхаал

МЭНДЫН БЭШЭГ

Хүндэтэ һанагдаха эбгэй, Эхэ ороноо, хото городуудаа баатарлигаар хамгаалжа ябаа Улаан Армиин сэрэгшэдэй зүгһөө Танда халуун мэндые хүргэнэб.

Би һайн лэ, зобохо зоболонгүй, немецүүдтэй сэрэгсэжэ ябанаб. Саг дулаан, намарай эхин һарын тэн болоһо, элдэб янзын үрэ жэмэс болон огородой эдеэн болбосоржо байна.

Үе үедэ үхэр буугай абяан, бомбын тэһэрээн, туулган тобшын хииганаан-шуулан, танк-тракторнуудай мотоорой дүнгинөөн, утаа үнэр — эдэ булта хабсархадаа, хажуудаа 2—3 метрэй газарта байһан юумэн харагданагүй, юуншье дуулданагүй, шэхэн дүлиржэнэ.

Зарим үедэ харгын тооһон, унайр, наранай халуун элшэ гэхэ мэтэнүүд хамтархадаа, ами бүтээһэн шэнги болохо юм. Энэшье бараг даа. эхи тэрхяа алдаһан газарта элдэбынние үзэжэ, ойлгохоош болишообди, урдаа гансал зорилго табинабди — бузар муухай дайсадые яажа олоор үгы хэхэм ааб, яажа дайсаниие түргэн дарахам ааб гэжэл һанаад ябанабди.

Гэрһээ гараһаар би эгээл хоёр жэл болохоёо ябанаб, жэл тухай нютагайнгаа хүбүүдтэй сугтаа һураб (Сэнгэ болон бусад). Харин мүнөө манай яһанай нэгэшье хүн үгы, элдэбын яһатанай дунда ябанаб.

Абгай, та сүлөөтэй байгаа һаа, колхозойнгоо байдал тухай, минии нүхэд тухай бэшыта даа. Колхозой ударидагшад хэд бэ? Эжымнай бэе һайн гү? Таанадтаа тон һаяар мүнгэ эльгээхэб.

Хожомоо уулзатараа баяртай. Һүүлдэ дүүшни Жаргал.

Минии адрес: дайлалдажа байгаа Арми, ППС 2070, тусхайта миномётно батальон, Жамбалов Жаргалда.

* * *

25.08-42 он.

Хэдышье хүлеэгээ һаа, гэртэхидынь энээнһээ ондоо бэшэг абаагүй юм.

Жамбалов Жаргал 1920 ондо Шэтын областиин Агын районой Һүдэнтын сельсоведтэ түрэһэн, Агын багшанарай училищи дүүргэөд, Согто-Хангилай һургуулида багшалжа байтараа, 1940 ондо армида абтаад, Алас-Дүрнада алба хэжэ байһанаа, 1942 оной эхин фронтдо мордоо һэн.

Младша лейтенант Жамбалов Жаргал июль һарада дайнда ороод, удаан дайлалдаагүй, дайсанай һомондо дайрагдажа унаһан, гэртэхиндэнь сагарһан ерэһэн лэ аад, тооригдэһэн ха.

Түрэл колхоздоо ветеринарна фельдшерээр хүдэлжэ байһан Цындыма эгэшэдээ бэшэһэн бэшэгынь дээрэ дурсагдаба. Улаан-Үдэдэ һуудаг дүү Дариима Жамбаловаһаа энэ бэшэг абтаба.

УУЛЗАЛГА

1942 оной ноябрь, декабрь һарануудта, 1943 оной январь һарада Великие Луки город шадар ехэ байлдаан болоһон юм. Калининска фронтын 3-дахи Ударна арми, мүн 3-дахи Агаарай армиин хүсэнүүд энээндэ хабаадуулагдаа бэлэй. Фашист командовани эндэ ехэ хүсэ хаяжа, эзэлһэн энээхэн городые шангаар бариха хүсэлэнтэй байһан юм ха. Тиигээшье һаань улаан сэрэгшэд дайсаниие түриһөөр түреэд, город эзэлһэн фашист булимтарагшадые хүреэлжэ шадаба. Тиигэжэ 7 мянган сэрэгшэдтэй гарнизон усадхагдажа, 1943 оной январиин 17-до Великие Луки город сүлөөлэгдэбэ. Бусад сэрэгэй нэгэдэлнүүдтэй суг 381-дэхи стрелково дивизи энэ байлдаанда хабаадалсаа һэн гэжэ энээнэй урда тээ мэдээсээ һэмди.

Гурба һара шахуу болоһон эндэхи байлдаанай нэгэ забһарта сэрэгшэн Митаб Паршинов нютагайнгаа моринтой уулзажа, баярлаһаншье, уярһаншье байгаа. Дайнһаа бусажа ерээд, нютагайхидтаа энээн тухайдаа сэрэгшэн хөөрэһэн байгаа. Сагһаа урид наһа бараһан Буряадай бэлигтэ поэт Цыдып Жамбалов «Уулзалга» гэжэ шүлэгөөр энэ ушарые домоглоһон юм.

Хүнэй нүхэр Морин эрдэни дайнда олоороо хабаадалсаһан, сэрэгшэдтэй адли тэндэ унаһан, Илалтые асаралсаһан гээшэ. Һүдэнтэ нютагай гүйгөөшэшье адуун һүрэгтөө бусаагүй һэн ха даа.

Сэрэгшэн Митаб Паршинов нютагаа бусажа, Һүдэнтынгөө колхоздо олон жэлдэ хонишоноор ажаллаа, хоёр-гурбан жэлэй саада тээ наһа бараа һэн.

Поэт Цыдып Жамбалов мэндэ ябаа һаа, энэ жэлэй марта һарада жара наһатай болохо байгаа. Тэрэ холын сагта дайнай газарта болоһон ушар тухайда сэдьхэл хүдэлгэмэ уулзалга тухай бэлигтэ поэдэй домоглоһон шүлэгые уншагшадта дурадхаха гээ һэмди.

Цыдып ЖАМБАЛОВ

* * *

Великие Луки шадар бэлэй
Бэхижүүлгэдэ бэлдэһэн үе...
Зун бэшэ — үбэл бэлэй,
Сэн-бун... Утаа үнэр.. һэе...
Десантна сэрэгшэ Митэб аха
Дайнай газарта уярһан гэхэ.
Шуһаяа адхарһан шархаһаашье,
Шуурган һалхин жабарһаашье
Ёг гэжэ үзөөгүй аад,
Ёһотойл сэрэгшэ байһан аад,
Бахардаһандаа бархираа гү!
Баярлаһандаа һугшаа гү!
Үгы даа, үгы! Үнэхөөрөө
Сэсэгы сэлмэг нюдөөрөө
Ута Ягаан боро морин
Урдаһаань сэхэ харан харан,
Үелһэн нүхэрөө танижархёод,
Үүрһэн байба һэртышоод.
Юун бэлэй! Юун бэлэй!
Юун болоод энэ намай хүндэлөөб!
Молор талын хүбүүн туладам
Морин эрдэни дуратай гү даа!
Этигэжэ яданаб, марган-һарган.
Энэм тээд... Ээ-эй даа, барһан,
Мүнөөхи манайхинай адуун һүрэгтэ
Мүндэлһэн шэнги юундэ хэбэртэйб!
Нюдөө сабшалнаб. Аршанаб. һэжэглэнэб.
Нүхэдөө гайхуулнаб. Даамай ажагланаб.
Эй, барһан, Ута Ягаан боромни,
Энэ яажа ябана гээшэбши!
Хүн бэшэ аад, хүлэгши, моримни,
Хүндэ дайнда юундэ эндэ ерээбши!
Мүн дээ, Ута Ягаан борол!
— Мэндээ, минии нютаг морин!
Зүб, гуядаа «С» тамгатай, зай,
Зүб даа, «Социализм» колхозой!

Жаргал үүрнин һурган унаһан,
Заримдаа Митэбэйшье гүйлгэһэн
Хүнгэн хүлтэй энэ морин
Хүн шэнги ухаатай юм һэн.
Үдэр дүрбэн моридоор хамта
Үхэр буу шэрэхэ тушаалтай,
Митэб шэнги атадш гэзгүй,
Минэ, бомбоһоо һүнэһөө дэлсэгүй
Сэрэгшэ шэнгеэр шэрүүн замаа
Унагша морининь гаталжа ябаа.
Ама гаража шадаха һаа даа —
Али бүгэдэ аюул тухайда
Нютагайнгаа сэрэгшэ хүбүүндэ
Нюунгүй хэлэхэл һэн, эндэ.
Аргагүй даа. Дүрбэн түруута
Адагуусан байһандаа доройтон,
Хилэн хөөбэр тэбхэр уралаараа
Хэлэн байһандал шударуулаа.
Халсарһан, ялантаһан һорьбонууд...
Халта туранги. Юундэшьеб дорьбогүй...
Тиигээшье һаа тэнхээтэй,
Тэбэрихэдэ угаа мээхэй даа.
Ута Ягаан боро моримнай
Уһатуулан нюдөө сабшална.
Митэб аха бэеэ барингүй,
Нюдэ хасараа нюусаар аршана.
Юрэ бусын һанагдаагүй уулзалга!
Юугээр мориёо хүндэлхэб золгон!
Ногоо набшаар гээ һаань —
Нойтон саһан, шорой шуһан...
Тамхяа, магад, орёогоод запахал.
Татахагүй, тархяа хазагад гүүлэхэ.
Мэгдэнэ, түгэдэнэ Митэб аха.
Мэндэ ябаһанай дэмбэрэл ехэ.
һанаа сэдьхэлээ һалгануулан уйлаба.
«Хамаа юуб» гээд, хармаанаа һуулиба.
Халта хулта харлан татаһан,

Халта хулта түгдэрэн алдаһан
Тэбхэр сагаан саахар гаргаад,
Тэрээндээ һарбайба, халта маргаад,
Умарид гэһэн уралаа шэшэргэн,
Заригад гэнгүй, шүлһөө сэсэргэн,
һарбайһан бэлэгыень һархалзан амсаба,
һанаа алдаба Митэб, баясаба.

Ута Ягаан бородол
Ото һэтэ дайлалдаһан,
Шабхадуулха, шархатахые тааһан,
Шабардаха, газардахые мэдэһэн,
Орден медальдаш обтонгүй,
Обёос байбал арсангүй.
Албаяа хэһэн адагуусан
Али тухай олон һэм!
Тэдэш баһа солдат мэтэ
Тэмсэл соогуур ото һэтэ
Үхэр буу, эдеэ хоол
Үдэр һүнигүй зөөгөол.
Үнэн сэхэ зээдэйнгээ
Үгыень дуулажа, тэбшэжэ,
Хүнгэн бэшэ ашаагаа
Хүзүү һээрээрээ зүдхэжэ,
Шэрэм булад тахаараа
Шэрүүн дайе саралсаа.
Иигэжэ шадаха зэргээрээ
Илалта асаралсаа.

Гансал Ута Ягаан боро
Газар нютагаа бусаагүй,
Бэшэг саарһаншье ерээгүй,
Бии, үгыньшье дуулдаагүй.
Хүнгэн хүлтэй, һайн зантай,
Хүн шэнги ухаатай
Ута Ягаан боро моринд
Уран шүлэгөө барикам даа...

ҮШӨӨ НЭГЭ ГЕРОЙ

(Г. Е. Бересневэй түрэһөөр 75 жэлэй ойдо)

Манай Буряад оронһоо гараһан Советскэ Союзай Геройнүүд тухай материал суглуулжа, баримтата очеркнуудые бэшэхые оролдодог хүм. Иимэ хүнүүдэй дунда манай Буряадта багахан саг соо хүдэлһэн гү, али һураһан хүнүүдшье байха. Юрэдөөл, манай нютагтай холбоотой баатар хүбүүдые бэдэрдэг хүм. Һаяхан нэгэ тиимэ хүниие олооб. Тэрэнэй намтараар элдэб тээшэнь бэшэг эльгээжэ, бүри эдэ үдэрнүүдтэ Алтайн хизаарһаа бэшэг абабаб.

Советскэ Союзай Герой Григорий Ефимович Береснев тус хизаарай Косихинска районой Косиха һууринда 1916 оной февралиин 23-да түрэһэн байна. Ямар ушараар манай иишэ ерэһыень элирүүлхын аргагүй. 1935-36 онуудта тэрэ Загарайн аймагай Шэнэ-Хүрбэ һууринда ажаһууһан байха юм. Тиихэдээ тэрэ эндэхи МТС-тэ слесареэр хүдэлөө. Удаань тэрэ Байгалай эрьедэхи Слюдянка станци ошожо, эндэ кочегараар ажаллаһан байна. Һүүлээрнь эндэхи деподо орожо, паровозой кочегараар ажаллаһан байна. Ажалша хүбүүн ямаршье юумэ хэхэдээ бэрхэ, урагшаа һанаатай байгаа.

Уданшьегүй түби дэлхэйе доһолуулһан дайн эхилжэ, эрэшүүл фронт мордожо эхилээ бэлэй. Энэ үедэ 25-тай боложо, бэеэ хүдэржэһэн, ёһотойл залуугайнгаа хүсэл соо ябаһан Григорий фронт ошохо мэдүүлгэ тэрэ дороо үгөө бэлэй. Геэд тэрэнэй һанаан хүсэлдөөгүй. Юуб гэхэдэ, дайнай түрүүшын үедэ түмэр замда хүдэлдэг хүнүүдые абадаггүй байгаа. Тэдэмнай фронтдо хэрэгтэй ашаа зөөхэһөө гадна, сэрэгшэдые байлдаанда оруулдаг, фронт дээрэхи байдалаа үлүүгүй шахардуугаар ажалладаг байһан ха юм. Энэл ушарһаа түмэр замшад сэрэгшэд болоогүй байһан гээшэ. Гэбэшье Береснев нэтэрүүшүүлэй нэгэн һэн. Хэдэ дахин мэдүүлгэ бэшэжэ, һүүлэй һүүлдэ фронт мордохо болоһон байгаа.

1943 оной ноябрь һарада үдэр ошохо бүри сэрэгшэ Григорий Бересневэй, һууһан эшелон Москвада дүтэлнэ. Москвада тогтохо ёһотойбди гэжэ тэрэнэй һанаһаниинь алад гаража, байлдаанай газар туласа ерэжэ тогтошоо һэн. Тэрэ үедэ 1-дэхи Прибалтийска фронтын 6-дахи гвардейскэ армиин 270-дахи Демидовскэ дивизиин сэрэгшэд хүндэ хүшэр байлдаанда орожо, ехэ гээлтэтэйгээр фашистнуудые бэхижүүлгэһэнь хобхо сохёод, ара таладань гараад ғмаржа, хүсэеэ суглуулжа байгаа һэн.

Сибирьһээ шэнэ ерэһэн сэрэгшэдэй зариман, тэрэ тоодо Григорий тус дивизиин 975-дахи полкын 7-дохи ротодо оруулагдаа һэн. Ротын командир түрүүшын үдэрһөө Бересневые адаглажа, анхаралдаа абаһан байгаа. Юуб гэхэдэ, тэрэнэй хэлэһэн, үгэһэн даабари Григорий шамбай түргөөр дүүргэдэг, һүбэлгэн ухаатай, юумэ абаһаар ойлгодог байгаа. Тиигээдшье тэрэ эгээл хүсэ шадал сооғоо, эсэхэ сусахые мэдэхэгүй ябаа.

1944 оной зун энэ дивизи Баруун Двина мүрэниие гаталжа, нүгөө эрьедэнь газар эзэлжэ, бусад частьнуудай добтолхо арга олгохо захиралта абаба. Энээниие дүүргэжэ шадаагүй һаа гү, али удеэрэа һаа, бүхы Прибалтийска фронтын урагшаа дабшаха ябадалые зогсоохо удхатай байгаа. Тиимэһээ энэ дивизиин добтолгоһоо ехэ юумэн дулдыдаха байгаа бшуу. Иигэжэ часть бүхэнэй, сэрэгшэ бүхэнэй урда тусхай даабари табигдаа юм.

Июнийн 24-нэй үдэр тус дивизи 6-дахи гвардейскэ армиин бүридэлдэ добтолгоёо эхилээ. Эгээн түрүүн энэ ехэ байлдаанда ерэгшэдэй дунда Г. Е. Береснев ябалсаа. Дайнай уршагта муухай хойшолон бэе дээрээ үзээһэн Григорий айхаяашье мэдэхээ болиһон, ёһотойл сэрэгшэ болоод ябаа. Энэ харгыдаа тэдэнэр нилээд шанга тулалдаануудые хээ. Гэдэргээ сухарижа ябаһан фашистнууд манай багахан газарай түлөө тулалдадаг, хайшаншье гэжэ һаа, манай сэрэгшэдые тогтоохые оролдодог байгаа. Тиигээдшье эндэхи нютагай газар ехэ муу, сула намаг һэн. Дайнай «бурхан» гэгдэдэг артиллеринь сэрэгшэдһээ холо гээгдэшоо. Тэдэнэй туһаламжагүйгөөр дайсадта добтолхо гээшэ аргагүй хүндэ байһаниинь ойлгосотой ааб даа.

Иимэ муу газараар ябажа туляад, эсээд, арай гэжэ Баруун Двина мүрэндэ хүрэжэ ерэхэдэнь, фашистнууд тэдэниие тэсэхын аргагүй буудалгаар угтаба. Немецүүд мүрэнэй баруун талада бэхижүүлгэ хэжэрхиһэн байгаад, тэдэниие эндэһээнь хобхо сохихо гээшэ тон хүшэр һэн. Эгээн түрүүн энэ мүрэниие гаталха бүлэг сэрэгшэдэй тоодо Береснев оробо. Эдэмнай эгээл найдамтай сэрэгшэд һэн. Тэдэнэй хэр зэргээр мүрэниие гаталжа, байлдаанда орохоһоо ехэ юумэн дулдыдаха байгаа.

1944 оной июниин 26-най үглөөгүүр һэн. Улла һууринай хажуугаар Г. Береснев зургаан сэрэгшэдтэй хамта дайсанай шуурган һомон соогуур хороһоор мүрэнэй эрьедэ туласа ерэбэ. Нэгэ һамбаандань онгосодоо һууже, нүгөө эрье тээшэ яаралтайгаар һэлюурдэж бэлэй. Урдань ябаһан онгосо соохи нэгэ нүхэрынь һомондо дайрагдажа, уһа руу унаад, үгы болошоо. Энэнь тэдэнэй дура гутаажа тэдэнэр бүхы шадалааараа яараба. Григорий эгээн түрүүн эрьедэ һүрэжэ бууһаар, манай сэрэгшэд cooһoo түрүүлэн буужа эхилһэн байгаа. Удаань бэшэшье нүхэдынь ерэжэ, одоошье эбтэйгээр дайсадые хюдажа эхилээ. Энэ үедэ дайсадай сошоһые ойлгоһон Григорий бусад нүхэдөө «Нүхэд, урагшаа! Эдэ нохосуудые үгы хэе!» — гэжэ хашхараад, фашистнуудай траншей руу гүйшоо һэн. Нүхэдынь баһал бодожо, фашистнуудай траншей соо буудалдаан, гарай тулалдаан эхилбэ. Түрүүшын траншей абаһанай удаа Бересневэй булэг хөөрдохи траншей удангүй гартаа оруулаа. Энэ байлдаанда тэрэ хүндөөр шархатаашье һаа, тулалдаанай дүүрэтэр дайнай талмайһаа гараагүй, буудалдаһан зандаал байгаа. Гэнтэ иимэ юумэнэй болоходо, мэгдэһэн фашистнууд ухаа мэдээ алдажа, энэ участогһаа тэрьедээ бшуу. Энээниие һамбаашалжа, манай частьнууд мүрэниие гаталжа үрдиһэн юм. Энэл байлдаанда абаһан шархаһаа болождо, тулалдаанһаа гарангүй Г. Е. Береснев наһа бараһан байна. Тэрэ Витебскэ областиин Улла һууринай хажууда хүдөөлүүлэгдээ һэн.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1945 оной мартын 24-нэй Указаар командованиин даабари амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө Григорий Ефимович Бересневтэ Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ (үхэһэнэйнь һүүлээр) олгогдоһон байна.

1950 оной майн 31-дэ тэрэнэй һамган Евгения Сергеевнада, басагандань Нина Григорьевнада Бересневтэ Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоһон тухай Грамота барюулагдаа һэн. Энэ үедэ Бересневэй гэр бүлэ Кабанскын районой Танхой һууринда ажаһуугаа юм.

Байгша оной февралиин 23-да Совет Армиин болон Далайн Сэрэгэй Флодой үдэр Г. Е. Бересневэй бүлынхид тэрэнэй түрэһөөр 75 жэлэй ойе тэмдэглэхэнь.

Д. ЦЫРЕНОВ.

Телевидени

1991 оной ФЕВРАЛИИН 25-һаа МАРТЫН 3 ХҮРЭТЭР

Понедельник, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 7.30—«Үглөөгүүр». 10.00—«Контакт» — экономическа шэнжэлэл. 10.15—Мультфильм. 10.30—«Дурасхаал» — уран һайханай телефильм. [1, 2-дохи серинүүд]. 13.00—Шэнэ һониной албан. 13.15—Дуун тухай дурсалга. 13.45—«Отвори мне двери покаяния»—баримтата телефильм. 16.00—Мультфильм. 16.15—Харагшадай гүйлтаар. «Ставка больше чем жизнь» — телевизионно уран һайханай олон серитэй фильм. «Пароль»—11-дэхи сери. 17.10—«День на исходе тепла» баримтата телефильм. 17.40 — Хүгжэмтэ баялигһаа. П. И. Чайковский. 5-дахи симфони. 18.30—Хүүгэдэй час. 19.30—Шэнэ һониной албан. 19.45—Дэлгүүрэй хүули ёһоор. 20.15—Уран шүлэгтэй уулзалга. 20.20 — М. Горькиин нэрэмжэтэ киностудиин 75 жэлэй ойдо. «Дом в котором я живу»—уран һайханай фильм. 22.00—«Время». 22.45—Алексей Петренко. «Возьми мое сердце». 00.15—«Что сказано, то сказано...» Юрий Лоза дуулана. 00.45 — «Меридиан» — уласхоорондын һонин. 01.10—Забһарлал. 02.10—«Пьер Карден» айлшаар».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 8.00—Ажалша хүнэй үглөө. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Карамзинай баатаршалга. 9.35, 10.35—Түүхэ. 6-дахи класс. Эртэ урда сагай Греци. 11.35, 12.45—Литература. 9-дэхи класс. М. Ю. Лермонтов. «Манай үеын герой». 12.05—Адам Смидэй оршоп дэлхэй. 13.15—«Планета» — уласхоорондын программа. 14.15—У. Фолкнер. «Брошь»—теле-зүжэг.

БТВ. 17.30—«Лад» видеоканал. 18.05—П. Чонкушов. «Джангар» —оперо-балет. 19.05—Байкал.

Вторник, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 7.30—«Үглөөгүүр». 10.00—Шухала асуудалаар репортаж. 10.15—«Пугало» — мультфильм. 10.25—«Дом, в котором я живу»—уран һайханай фильм. 12.05—Хүүгэдэй час. 13.00—Шэнэ һониной албан. 13.15—Алексей Петрэнко. «Возьми мое сердце». 16.00—Шухала асуудалаар репортаж. 16.15—«Ставка больше чем жизнь». «Измена»—12-дохи сери. 17.20—Вызываем кинолога с собакой — баримтата телефильм. 17.15—Хүүгэдэй хүгжэмтэ клуб. 18.35 — Мультфильм. 18.45—Совет немецүүдэй соёлой болон искусствын бүхэсоюзна фестиваль. 19.30—Шэнэ һониной албан. 19.45 — «Ситуация» — политическэ темэдэ хөөрэлдөөнүүд. 20.15 — М. Горькиин нэрэмжэтэ киностудиин 75 жэлэй ойдо. «Три дня Виктора Чернышова»—уран һайханай фильм. 22.00—«Время». 22.45 — ВИД программа. 23.30—Останкинодохи концертнэ студида уран зохёолшо О. Волковтой уулзалга. 01.10 — 02.12—Забһарлал. 02.12—Туркестанай сэрэгэй округой дуу, хатарай ансамблиин концерт. 02.30—«Меридиан» — уласхоорондын һонин.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА.

МОСКВА. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—«Поэдэй дотоодын сэдьхэл». 9.35, 10.35 — —Географи. 7-дохи класс. Дэлхэйн океан. 10.05, 11.05 — Француз хэлэн. [1, 2-дохи жэлээ һурагшадта] 11.35, 12.35— —Географи. 8-дахи класс. Зүүн Сибиркин байгаали. 12.05—Манай саад. 13.05—Таджигай фольклорно ансамблиин концерт. 13.40—Ритмическэ гимнастика. 14.10—«Мечта, не предай» — фильм-концерт.

БТВ. 17.30—Мультфильмнүүд. 18.30—«Пульс» — экономиче-

Среда, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 7.30—«Үглөөгүүр». 10.00—Ажалай курьер. 10.15—«Нохой ба миисгэй»—мультфильм. 10.35—«Три дня Виктора Чернышова». 12.15—Хүүгэдэй хүгжэмтэ клуб. 13.00—Шэнэ һониной албан. 13.15—Уран зохёолшо О. Волковтой уулзалга. 16.00—Ажалай курьер. 16.15—«Ставка больше чем жизнь»—13-дахи сери. 17.10—«Москва: Тушино...» — баримтата фильм. 17.25—СССР-эй МВД-гэй уран һайханай коллективүүдэй арадай творчествын фестивалиин лауреадуудай концерт. 18.30—Хүүгэдэй час. 19.30—Шэнэ һониной албан. 19.45—Андрей Корсаковой дурасхаалай концерт. 20.30 — Режиссер С. Самсоновой фильмүүд. «Журавль в небе» [1977 он]. 22.00—«Время». 24.00—«Рок-поп в стране Оз» — хүгжэмтэ фильм. 01.08—02.15 Забһарлал. 02.15—«Хүгжэмдэ дуратайшуулда бэлэг». Д. Хворостовский дуулана.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Тон адляар. 9.35, 10.35—Мэдээсэлэй болон тоолой тодорхойлолгын үйдэһэн. Хэрэг эрхилэлгэ ба ЭВМ. 11-дэхи класс. 10.05, 11.05— Немец хэлэн. 1, 2-дохи жэлээ һурагшадта. 11.35, 12.50—Хүгжэм. 5-дахи класс. 12.05—Компьютертэй хөөрэлдөөн. 13.20—«Капитан Фракасс» [1-дэхи сери]. 14.30—Камчаткын хоровой капеллын концерт. 15.20 — Баримтата фильмүүд.

БТВ. 17.20—Баримтата фильмүүд. 18.20—«Бидэнэр...» — видеоканал: 19.00—Байкал. 19.20 Чеботаревтокой гэр бүлэтэй

Четверг, 28

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 7.30—«Үглөөгүүр». 10.00—МВД-гэй мэдээсэлээр. 10.15—«Булад сахаригхан» — мультфильм. 10.30—«Журавль в небе»—уран һайханай фильм. 12.00—Хүүгэдэй час. 13.00 — Шэнэ һониной албан. 13.15—В. Егоровой дуунууд. 16.00—«Ставка больше чем жизнь». «Эдита»—14-дэхи сери. 17.05—Арадай аялганууд. 17.15—«Игра в бабки... по куртински»—баримтата фильм. 17.45—«...16-тай, тэрээнһээшье дээшэ наһатайшуулда». 18.30—Юһэдэхи студи. 19.30—Шэнэ һониной албан. 19.45 — СССР-эй бага үндэһэн яһатанай уран һайханай коллективүүдэй концерт. 20.05 — МВД-гэй мэдээсэлээр. 20.20 — М. Горькиин нэрэмжэтэ киностудиин 75 жэлэй ойдо. «Живет такой парень»—уран һайханай фильм [1964 он]. 22.00—«Время». 22.45—М. Горькиин нэрэмжэтэ киностудиин 75 жэлэй ойдо. «Жизнь одна»—уран һайханай фильм [1987 он]. 00.05—О. Тактакишвили. «С лирой Церетели»—сюитэ. 00.45—«Меридиан». 01.00—02.15—Забһарлал. 02.15—«Москвагай дангина-91».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Федор Тютчев. 9.35, 10.35 — Юрэнхы биологи. 11-дэхи класс. «Генетикэ гэжэ юун бэ!» 10.05, 11.05 — Испан хэлэн. [. 2-дохи жэлээ һурагшадта. 11.35, 12.35— Биологи 5-дахи класс. Мүнгэн туруута. 12.05 — «Ефросинья Полоцкая». 13 05 — «Капитан Фракасс» [2-дохи сери]. 14.10— хүгжэм. 15.10 — Ритмическэ гимнастика. 15.40 — «Крылья» Баримтата телефильм. 16.05— Арменкин Гостелерадногой камерна хоерой концерт.

БТВ. 16.55—Баримтата фильмүүд. 18.00 — «Спектор» — видеоканал. 19.00 — Байкал.

Пятница, 1

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

7.30 — «Үглөөгүүр». 10.00—«Иннавация. Маркетинг, Результат». 10.15—мультфильм. 10.35 — «Живет такой парень» — уран һайханай фильм. 12.15—«...16-тай, тэрээнһээшье дээшэ наһатайшуулда». 13.00 — Шэнэ һониной албан. 13.15 — «Без наследника» — баримтата телефильм. 13.55 — «Фронтовые подруги» — концерт—очерк 14.15 — «Зүрхэнэй дурасхаал». 16.00—«Честное крокодильское» — мультфильм. 16.15 — «Ставка больше чем жизнь». «Осада» — 15-дахи сери. 17.05 — һонюуша, һүбэлгэн ухаатан. 17.25 — Манай саад. 17.55 — Правдын үйлсэ. Алтан ба Сибириин алташад. 18.35 — Шэнэ һониной албан. 18.50 — М. Горькиин нэрэмжэтэ киностудиин 75 жэлэй ойдо. «Застава Ильича» — уран һайханай фильм. [1962 он] 22.00 — «Время». 22.45—СССР-эй Гостелерадиогой симфоническа ехэ оркестрэй ойн баярай концерт. 01.05 — 02.15 — Забһарлал. 02.30 — «Меридиан».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Чеховы». 9.35, 10.35 — Манай оршон тойрондохи байдал. 1-дэхи класс 9.55, 10.55 — «Красный художник» — баримтата телефильм. 10.05, 11.05 — Англи хэлэн. 1, 2-дохи жэлээ һурагшадта. 11.35, 12.40 — Манай оршон тойрондохи байдал. 2-дохи класс. 11.55 — һүбэлгэн ухаатайшуулай анхаралда. 13.00 — «Стоянка поезда — две минуты» — уран һайханай телефильм. 14.10 — К. Воробьев. Хуби заяан ба комууд. 15.35— М. Ерасова дуулана. 16.15 — «Ногоон лаампа» — артист Ва-

Суббото, 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

7.30—«Россия» гэжэ гүрэнэй республиканска ансамблиин концерт. 7.55 — Мультфильм. 8.15 — «Бултанай эрхилхэ спорт». 8.30 — Ритмическэ гимнастика. 9.00 — Үглөөнэй хүхюу зугаатай программа. 9.30 — Манай саад. 10.00 — Шэнэ һониной албан. 10.15 — М. Горькиин нэрэмжэтэ киностудиин 75 жэлэй ойдо. «Евдокия» — уран һайханай фильм [1961 он]. 11.55 — Үглөөнэй одон. 12.55 — ЦТ-гэй алтан жасаһаа. А. Н. Островский «Доходное место» — фильм-зүжэг. 15.30 — «Бурда моден» дурадхана.. 16.00 — Шэнэ һониной албан. 16.15 — Дуу хадууржа аба 16.30 — Вологдын газар нютагай искусство. 17.15 — Уласхоорондын һонин. 18.00 — А. Чайковскиин хүгжэм. 18.30 — «Харагшадта һайшаагдаһанай түлөө шанда хүртэхын түлөө» — кинофестиваль. 18.50— Мультфильм. 19.45 — Наркомани болон наркобизнестэй тэмсэхэ уласхоорондын ассоциаци Түбэй ТВ-тэй хамта «Нэгэ үдэр наркотиггүйгөөр» гэһэн программа дурадхана. 22.00 — «Время». 22 45 — «Убийство в ночном поезде» — уран һайханай фильм. Түрүүшынхиеэ харуулагдаха. 01.00 — 02.15— Забһарлал. 03.05 — «Жили-были» — баримтата фильм.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Архангельскхотын хүүгэдэй уран һайханай коллективүүд концерт. 9.50—«Три стерляди в голубом небе» — баримтата телефильм. 10.30 — Ород хэлэн. 11.00 — М. Ю. Лермонтовэй хуби заяан тухай баримтата телефильм. 11.50— Бултаниие хүмүүжүүлхэ тухай дамжуулга.

Воскресени, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. Шэнэ һониной албан. 9. 15. — Ритмическэ гимнастика. 10.00 — Эртэ үглөөнһөө. 11.00 — Эхэ оронойнгоо албанда. 12.00 — Үглөөнэй хүхюу зугаатай программа. 12.30 — Аякшалагшадай клуб. 13 50 — Хүдөөгэй час. 14.50— Элүүр энхэ байлга. 15.20 — Политикын талаар хөөрэлдөөнүүд. 16.40 — «Рок—урок» — эдиршүүлдэ хүгжэмтэ программа. 17.40 — «Бүгын дуудалга» — хүгжэмтэ телефильм. 18.00 — М. Горькиин нэрэмжэтэ киностудиин 75 жэлэй ойдо. «Ночевала туча золотая» — уран һайханай фильм. 19.35 — Уолт Диснэй дурадхана. 20.25 — хүүгэдэй болон эдиршүүлэй М. Горькиин нэрэмжэтэ киностудиин 75 жэлэй ойдо. 22 00 — «Время». 22.45 — Сан-Ремо—91.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00 — «Зарядкадаа зогсогты!». 9.20 — Мультфильм. 10.00 — 01 албан. 10.30 — Б. Гавриловичой «Дом, в котором мы живем» гэһэн фильм. 11.20 — Федан Касимов дуулана. 12.30 — Столой теннисээр СССР-эй чемпионат. 13.05 — М. Горькиин нэрэмжэтэ киностудиин 75 жэлэй ойдо «Анна на шее» — уран һайханай фильм [1954 он]. 14.30 — «Плюс одиннадцать» — видео-

ПРАВДА Бурятии мүнөөдэрэй номертэ

Бүгэдэ буряадуудай түлөөлэгшэдэй хуралдаан республикымнай ниислэл хото Улаан-Үдэдэ хүдэлмэрөө эхилбэ. Энэ хуралдаанай түрүүшын үдэрэй заседани дээрэһээ бэшэгдэһэн мэдээсэл газетын мүнөөдэрэй номерой нэгэдэхи хуудаһанда.

«РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ Б. Н. Ельцинэй 1991 оной февралиин 19-дэ Түбэй телевиденеэр үгэ хэлэһэн тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Тогтоол номерой нэгэдэхи хуудаһанда үгтэнхэй.

Эмхидхэн байгуулагшад: Буряадай ССР-эй Верховно Совет, Буряадай ССР-эй Министрнүүдэй Совет, КПСС-эй Буряадай республиканс

Редактор
Ц. Б. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

Манай адрес:
670000, Улаан-Үдэ, Каландаришвилиин үйлсэ, 23. «Буряад үнэн» газетын редакци.

Редакциин телефонууд: редакторай—2-50-96, приемнын—2-54-54, редакторай орлогшонорой —2-68-08, 2-62-62, харюусалгата секретарин —2-50-52, секретарьнадай —2-66-76, таһагууд: партийна ажабайдалай ба пропагандын —2-60-91, 2-56-23, промышленностиин ба барилгын —2-61-35, агропромышленна —2-64-36, 2-63-86, совет байгуулалтын—2-69-58, соёлой болон һургуулинуудай—2-60-21, 2-57-63, мэдээсэлэй —2-34-05, оршуулгын —2-54-93, бэшэгүүдэй —2-67-81, корректорнуудэй —2-33-61, хэблэлдэ бэлдэгшэдэй [выпускающинуудай]—2-35-95, манай корреспондентнүүд: Баргажанда — 91-1-44, Закаменскда —31-61, Хэрэндэ —91-9-79. Агинскда —3-40-69.
КПСС-эй рескомой хэблэлэй телефонууд: директор —2-37-32, бухгалтери —2-33-77, вахта —2-56-62.

Газетэ жэлдээ 260 дахин гараха.
Хэблэлэй 3 хуудаһан хэмжээтэй.
Газетын индекс 50901 Тираж 6600.
Хэблэлдэ тушаагдаһан саг: 2340.

Буряадай ССР-эй Госкомиздадай республиканска типографида газетэ барлагдан хэблэгдэбэ. Директорэйнь телефон 2-40-45.